TÜRKİYE YÜZYILI

100 MİLLÎ MÜCADELE'NİN YÜZÜNCÜ YILI

ORTA YAŞ VE ÜZERİ BİREYLERİN İŞGÜCÜ PİYASASINDAKİ DURUMLARININ ARZ VE TALEP YÖNLÜ İNCELENMESİ

İŞKUR | 2023

2022 yılında

Toplam İşgücünün*

Yüzde 29'u

45 Yaş Üstü

İstihdam Oranı

48,4

*TÜİK verisidir.

Araştırmanın
İş Arayan Boyutu

81 İlde,

45-64 yaş aralığında,

3 bin 110 iş arayan ile görüşme gerçekleştirilmiştir.*

İş arayanların;

Yüzde **53,5'i** erkek,

Yüzde **46,5'i** ise kadındır.

* 21 Kasım-2 Aralık 2022 tarih aralığında

İş arayanların;

50-54 yaş aralığında,

45-49 yaş aralığında,

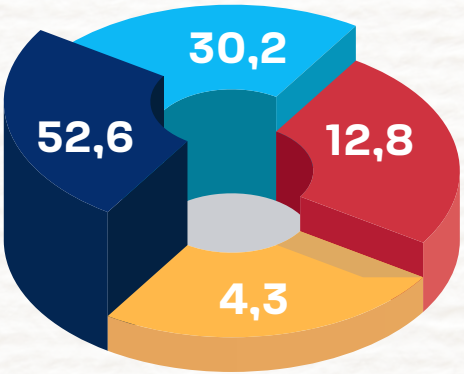

55-59 yaş aralığında,

60-64 yaş aralığındadır.

İş arayanların;

- Yüzde **51,1**'i ilkokul mezunu,
- Yüzde **19,3**'ü ortaokul/ilköğretim mezunu,
- Yüzde **16,9**'u lise ve dengi mezunu,
- Yüzde **6,2**'si ise ön lisans ve üstü mezunudur.

İş arayanların;

- Yüzde **76,7**'sinin bakmakla yükümlü olduğu kişi bulunmakta,
- Yüzde **65,4**'ünün herhangi bir geliri bulunmamakta,
- Yüzde **52,8**'inin ise hanesinde gelir getiren kimse yok.

İş Arayanların Çalışma Hayatına Dahil Olma Sebepleri

İş arayanların;

- Yüzde **30,9'u gelirini artırmak**,
- Yüzde **25,1'i emekli olabilmek için prim tamamlamak**,
- Yüzde **20,7'si sosyal hayatından kopmamak** ve **sosyal çevresini geliştirmek** için çalışma hayatına dahil olmak istemektedir.

Araştırma kapsamında

582 farklı meslekte 3 bin 110 iş arayan bulunmaktadır.

Mesleklerine göre İş Arayanlar;

- Temizlik Görevlisi
- Aşçı
- Şoför-Yük Taşıma
- Beden İşçisi (Temizlik)
- Aşçı Yardımcısı
- Çaycı
- Beden İşçisi (İnşaat)
- Makineci (Dikiş)
- Şoför (Yolcu Taşıma)
- Bulaşıkçı (Stevard)

İş arayanların yüzde **32,4'ü mesleğine ilişkin** bir belgeye sahiptir.

İş arayanların;

- Yüzde **45,1'i** 10 yıldan fazla,
- Yüzde **17,5'i** 5-10 yıl,
- Yüzde **21,7'si** 1-5 yıl,
- Yüzde **6,9'u** 1 yıldan az iş tecrübesine sahiptir.
- Yüzde **8,7'sinin** ise hiç iş tecrübesi yoktur.

İş arayanların yüzde **91,3'ünün**
daha önceden bir iş tecrübesi vardır.

En son çalışılan işyerinde iş arayanlar;

- Yüzde **29'u 0-6 ay,**
- Yüzde **22'si 6 ay-1 yıl,**
- Yüzde **17'si 1-3 yıl** süre ile çalışmıştır.

İş arayanların son çalıştıkları işten ayrılma sebepleri arasında;

- Yüzde **25,6** ile **işin geçici olması**,
- Yüzde **25,2** ile kişinin **işten çıkarılmış olması,**
- Yüzde **10,6** ile kişinin **işinden memnun olmaması** bulunmaktadır.

İş arayanların;

- Yüzde **57,9'u 0-6 aydır,**
- Yüzde **14,2'si 6 ay-1 yıldır,**
- Yüzde **13,8'i 1-3 yıldır** iş aramaktadır.

Yüzde **45,7'si kısmi zamanlı** çalışabilecektir.

İş arayanların yüzde 53,7'si;

- Erkeklerin yüzde **53,4'ü**
- Kadınların yüzde **54'ü**

yaş sebebiyle işe kabul edilmediğini belirtmişlerdir.

İş arayanların iş bulamama sebepleri arasında;

- Yüzde **32,6** ile **ücret anlaşmazlığı,**
- Yüzde **31,3** ile **çalışma koşulları anlaşmazlığı,**
- Yüzde **27** ile **fiziksel ve bedensel yetersizlik** bulunmaktadır.

Araştırmanın
İşveren Boyutu

81 ilde,

17 sektörden 5 bin 840 işveren ile görüşülmüştür.

Bu işyerlerinde **848 bin 687 çalışan** bulunmaktadır.

Orta yaş ve üzeri bireylerin istihdam edildikleri sektörler;

İşverenlerin yüzde **83,3'ü orta yaş ve üzeri** kişileri istihdam etmektedir.

Orta yaş ve üzerindeki kişilerin istihdam edildiği işyerleri;

En fazla yüzde **87,5 ile Eğitim,**

En az yüzde **73,9 ile İnşaat sektörüdür.**

İşverenlerin yüzde **10,4'ü** sektörlerinin **orta yaş ve üzeri** bireyleri istihdam etmeye uygun olmadığını belirtmektedir.

Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe işverenlerin yüzde **47,5'ine** göre **45-64 yaş aralığı** bu sektörde en verimlidir.

İşverenlerin Orta Yaş ve Üzeri Bireyleri İşe Alım Tercihleri

Orta yaş ve üzeri bireyler tercihimi olumlu etkiler %3,2

İstihdam edeceğim pozisyona göre değişir %86,2

Orta yaş ve üzeri kişileri tercih etmem %10,6

İşverenlerin orta yaş ve üzeri bireyleri istihdam etme kararlarının olumlu etkileneceği meslekler;

- Şoför-Yük Taşıma
- Aşçı
- Şoför (Yolcu Taşıma)

Orta yaş ve üzeri bireylerin daha az tercih edildiği meslekler;

- Garson (Servis Elemanı)
- Temizlik Görevlisi
- İnşaat İşçisi

İşverenlerin yüzde **63,6'sı** işe alımlarında orta yaş ve üzeri bireyleri tercih edebilmektedir.

Tercih sebepleri

- Tecrübe
- Mesleki Beceri
- Yönetsel Kabiliyet

Tercih etmeme sebepleri

- Fiziksel ve Bedensel Yetersizlik
- Yeni Teknolojiye Ayak Uyduramama

Orta Yaş ve Üzeri Bireyleri İstihdam Etmede Görülen Dezavantajlar

- İşverenlerin yüzde **49,6'sı** orta yaş ve üzeri kişilerin **fiziksel ve bedensel açıdan yetersiz** oluşunu,
- Yüzde **41,9'u yeni teknolojiye ayak uyduramamasını** ve
- Yüzde **27'si ücret beklentisinin yüksek olmasını** istihdamda dezavantaj nedeni olarak görmüşlerdir.

İşverenlerin;

Yüzde **32,6'sı esnek çalışma modellerinin** (kısmi çalışma, uzaktan çalışma vb.) yaygınlaşmasının orta yaş ve üzeri bireylerin istihdamını artıracağını düşünmektedir.

İşverenler esnek çalışma modellerinin en fazla;

- Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe,
- Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe,
- Eğitim Sektöründe istihdamı artıracağını değerlendirmektedir.

İmalat sektöründe esnek çalışmanın orta yaş ve üzeri kişilerin istihdamını arttıracağını düşünen işverenlerin oranı daha azdır.

İŞKUR

Daima yanınızda...